

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-23>

УДК 330.1:338.2

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ

IMPROVING THE EFFICIENCY OF REPRODUCTION AND USE OF FIXED ASSETS OF TRANSPORT INDUSTRY ENTERPRISES

Сафонік Наталія Петрівнакандидат економічних наук, старший викладач,
Національний авіаційний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9822-3696>**Ватащук Владислав Вадимович**здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Національний авіаційний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-4765-1235>**Safonik Nataliia, Vatashchuk Vladyslav**

National Aviation University

У статті проаналізовано особливості підвищення ефективності відтворення та використання основних засобів підприємств. Визначено ключові характеристики основних засобів відповідно до міжнародних та національних стандартів. Досліджено класифікацію основних засобів за рядом ознак, що дозволяє оптимізувати їхню структуру та забезпечити ефективне їх використання. Запропоновано доповнити класифікацією основних засобів за ознакою інноваційності, яка базується на рівні технологічного розвитку та ступені впровадження новачій у засоби виробництва. Проаналізовано сучасний стан автомобілебудування в Україні. Оцінено ефективність використання основних засобів ПрАТ «Єврокар» за 2020–2022 рр. Визначено ряд факторів, які впливають на ефективність відтворення та використання основних засобів. Обґрунтовано шляхи поліпшення використання основних засобів підприємства. Визначено особливості формування стратегії управління основними засобами.

Ключові слова: підприємство, основні засоби, ефективність відтворення та використання основних засобів, управління основними засобами, автомобіль.

The article analyzes the features of improving the efficiency of reproduction and use of fixed assets of enterprises. Key characteristics of fixed assets are defined in accordance with international and national standards. It is determined that from an economic point of view, fixed assets are material resources, which are characterized by a decrease in value during use, the expected life of which is at least 1 year or is determined by the limits of the operating cycle of more than one year. It studies classification of fixed assets by a number of features, which allows to optimize their structure and ensure their effective use. It is proposed to supplement the classification of fixed assets on the basis of innovation, which is based on the level of technological development and the degree of introduction of innovations in the means of production. Classification of fixed assets contributes to convenient monitoring and control over the use and condition of fixed assets, which allows to increase the efficiency of their management and planning. The current state of the automotive industry in Ukraine is analyzed. The economic efficiency of reproduction and use of fixed assets of the enterprise is assessed by the positive dynamics of relative values, through which the result of the production and economic use of fixed assets is characterized. This analysis allows to substantiate ways to improve the use of fixed assets of the enterprise and directions of intensification of their reproduction. The efficiency of the use of fixed assets of PrJSC «Eurocar» for 2020–2022 is analyzed. A number of factors that affect the efficiency of reproduction and use of fixed assets have been identified, which include planning and strategic management of fixed assets, optimization of operating costs, modernization and implementation of new technologies and innovative solutions, which can contribute to improving productivity, reducing costs and ensuring sustainable development; continuous monitoring and evaluation of the efficiency of the use of fixed assets. Ways to improve the use of fixed assets of the enterprise are substantiated. The features of formation of the strategy of management of fixed assets are defined.

Keywords: enterprise, fixed assets, efficiency of reproduction and use of fixed assets, management of fixed assets, car.

Постановка проблеми. Однією із умов ефективного функціонування підприємств на сучасному етапі є їхнє забезпечення основними засобами. Основні засоби відіграють важливу роль у виробничих процесах, оскільки вони створюють матеріальну базу та забезпечують необхідні умови для здійснення основної діяльності. В сучасних умовах розвитку економічних процесів проблема управління основними засобами набуває великого значення для всіх підприємств України, адже основні засоби, які були сформовані на початковому етапі діяльності підприємства, потребують постійного управління ними. Актуальності набуває необхідність дослідження сучасного стану основних засобів та розробки ефективних стратегій управління ними. Необхідність постійного моніторингу стану основних засобів та ефективності їх використання, зумовлюється їх ключовою роллю у виробничій діяльності будь-якого підприємства. Зважаючи на сучасні інноваційно-цифровізаційні тенденції, підвищення ефективності діяльності підприємств, їх конкурентоспроможності, лежить в площині необхідності врахування напряму інноваційного оновлення основних засобів при плануванні стратегії розвитку підприємства виходячи із конкретних ресурсних можливостей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика оцінки ефективності відтворення та використання основних засобів знаходить своє відображення у працях таких науковців як Вовк О. М. [3], Касич А. О. [5], Кухта К. О. [6], Лютова Г. М. [7], Павелко О. В. [12] та інші. Проте, зважаючи на сучасні інноваційно-трансформаційні тенденції, динамічні умови діяльності підприємств питання підвищення ефективності використання та відновлення основних засобів потребують подальших досліджень та не втрачають актуальності.

Мета статті полягає в дослідженні теоретичних та практичних аспектів формування основних засобів підприємства та обґрунтуванні напрямів підвищення ефективності їх відтворення та використання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основні засоби (далі – ОЗ) підприємства є важливою економічною складовою, оскільки вони становлять значну частину активів підприємства і мають вирішальний вплив на його фінансові результати. Ефективне використання основних засобів є одним із факторів успіху підприємства, дозволяючи йому функціонувати, розширювати свою

діяльність і пристосуватися до змін в економічному середовищі. Ключові характеристики ОЗ за міжнародними та національними стандартами наведені на рис. 1.

Загалом, з економічної точки зору, основні засоби можна визначити як матеріальні ресурси, для яких характерно зменшення вартості в процесі використання, очікуваний строк експлуатації яких становить не менше 1 року чи визначається межами операційного циклу понад один рік.

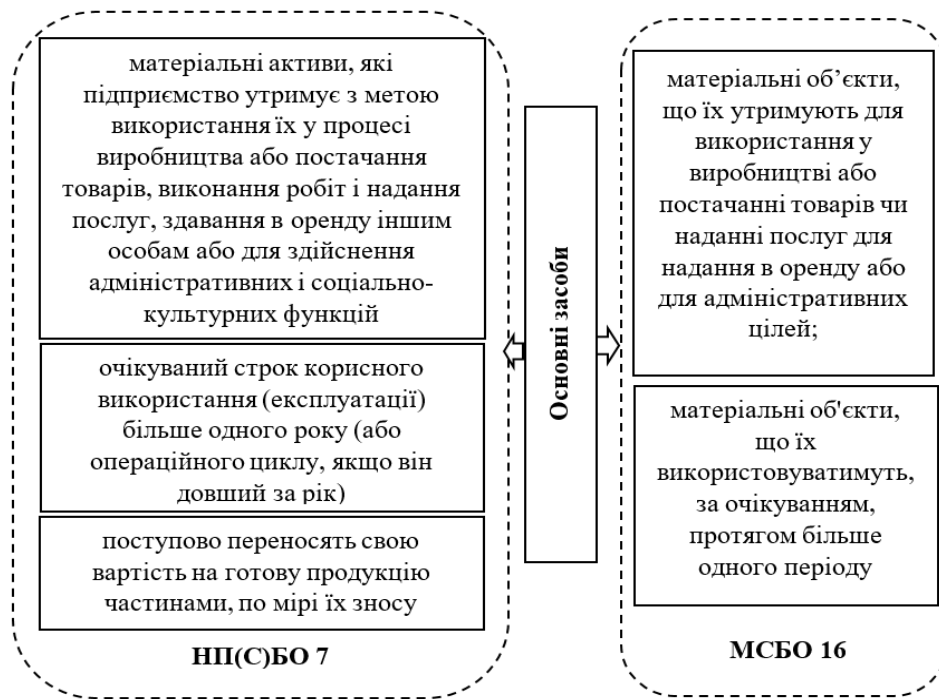
Дослідження класифікації основних засобів дозволяє оптимізувати їхню структуру та забезпечити ефективне їх використання. За допомогою класифікації основних засобів можна відокремити різні типи активів залежно від їхніх технічних характеристик, функціонального призначення, рівня інноваційності, умов використання та форм власності (рис. 2).

В контексті інноваційно-цифровізаційних трансформаційних процесів, проаналізовану класифікацію ОЗ можна доповнити класифікацією за ознакою інноваційності, яка базується на рівні технологічного розвитку та ступені впровадження новацій у засоби виробництва, відповідно до якої ОЗ можуть бути класифіковані наступним чином:

- традиційні – це основні засоби, які використовують стандартні технології та не мають значних інноваційних особливостей;
- інноваційні – це ОЗ з використанням нових технологій, продуктивніших матеріалів або процесів, які є результатом інноваційної діяльності;
- інтелектуальні – це основні засоби, які поєднують у собі технологічну складову з інтелектуальними властивостями;
- спрямовані на досягнення екологічних цілей – це основні засоби, які спрямовані зменшення негативного впливу на навколишнє середовище, вони можуть включати енергоефективне устаткування та інші екологічно орієнтовані рішення. Запропонована класифікація допомагає виділити ОЗ, які мають високий інноваційний потенціал і можуть сприяти розвитку підприємства. Кожен тип основних засобів може мати важливе значення залежно від конкретної галузі та стратегії підприємства.

Класифікація основних засобів сприяє зручному моніторингу та контролю за використанням та станом основних засобів, що дозволяє підвищити ефективність їхнього управління та планування.

Економічна ефективність відтворення та використання ОЗ підприємства оцінюється позитивною динамікою відносних величин,

Рис. 1. Ключові характеристики основних засобів за міжнародними та національними стандартами

Джерело: складено авторами за даними [5; 8; 14]

за допомогою яких характеризується результат виробничо-господарського використання ОЗ. Цей аналіз дозволяє обґрунтувати шляхи поліпшення використання ОЗ підприємства та напрями інтенсифікації їх відтворення.

Розвиток транспортної галузі зумовлює зростання інтересу до інноваційного оновлення основних засобів на автомобілебудівних підприємствах завдяки технологічним досягненням та динамічному прогресу.

Сфера автомобілебудівництва в Україні є важливою галуззю промисловості, проте, наразі вона стикається з рядом викликів, таких як висока конкуренція на світовому ринку, потреба у модернізації технологій та забезпеченні високої якості продукції, а також нестабільна політична та економічна ситуація у країні, вплив повномасштабного вторгнення на розвиток даної сфери. Проаналізувавши обсяг виробництва автомобілів в Україні за останні 10 років показав значне скорочення кількості вироблених одиниць (рис. 3).

В Україні рівень автомобілізації досить низький порівняно із окремими країнами світу та Європи, на 1000 осіб припадає лише 232 авто (рис. 4).

Українська сфера автомобілебудування знаходиться в складному становищі в наш час. Повноцінне виробництво автомобі-

лів від початку до кінця в Україні відсутнє, і часто автомобілі, які отримують український VIN-код та маркування «Made in Ukraine», складаються з імпортованих шасі або машинокомплектів та переобладнуються на території країни.

У 2021 році в Україні найбільшою кількістю проданих українських легкових автомобілів були автомобілі марки Skoda. В Україні виробництво цих автомобілів відбувалося на заводі «Єврокар», що належить до групи компаній «Атолл Холдінг» (частка ПрАТ «Атолл Холдінг» у статутному капіталі підприємства становить 68,84%) за допомогою імпортованих машинокомплектів з Європейського Союзу. На даний момент виробничі потужності повністю не завантажені (в т.ч. через кризу), та на кінець 2022 р. використання виробничих потужностей становило 4,32%.

До основних засобів емітента відносяться: земельні ділянки; виробничий цех; промислова інфраструктура (логістична та інженерна); машини та обладнання; транспортні засоби; інша необоротні та нематеріальні активи. Частка основних засобів у загальних активах компанії становила 10,26% у 2020 році, знизилася до 7,59% у 2021 році, але знову зросла до 10,0% у 2022 році. Це вказує на вплив змін вартості основних засобів на загальну

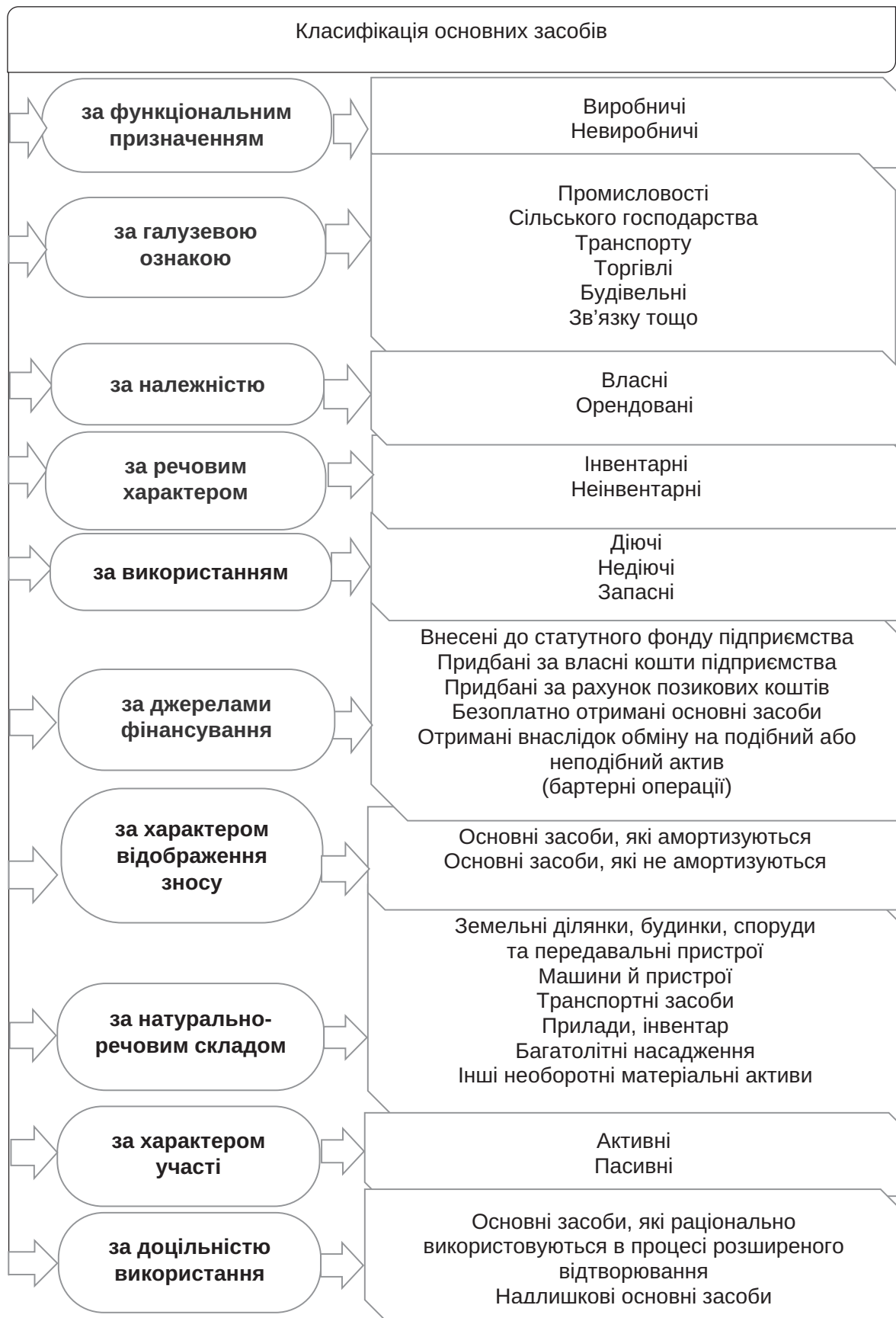

Рис. 2. Класифікація основних засобів

Джерело: складено авторами за даними [6; 7; 12]

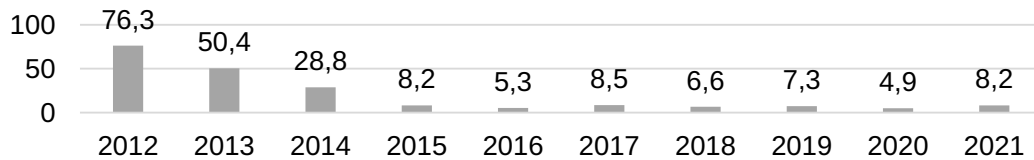

Рис. 3. Обсяг виробництва автомобілів в Україні за 2011–2021 рр., тис. одиниць

Джерело: складено авторами за даними [9]

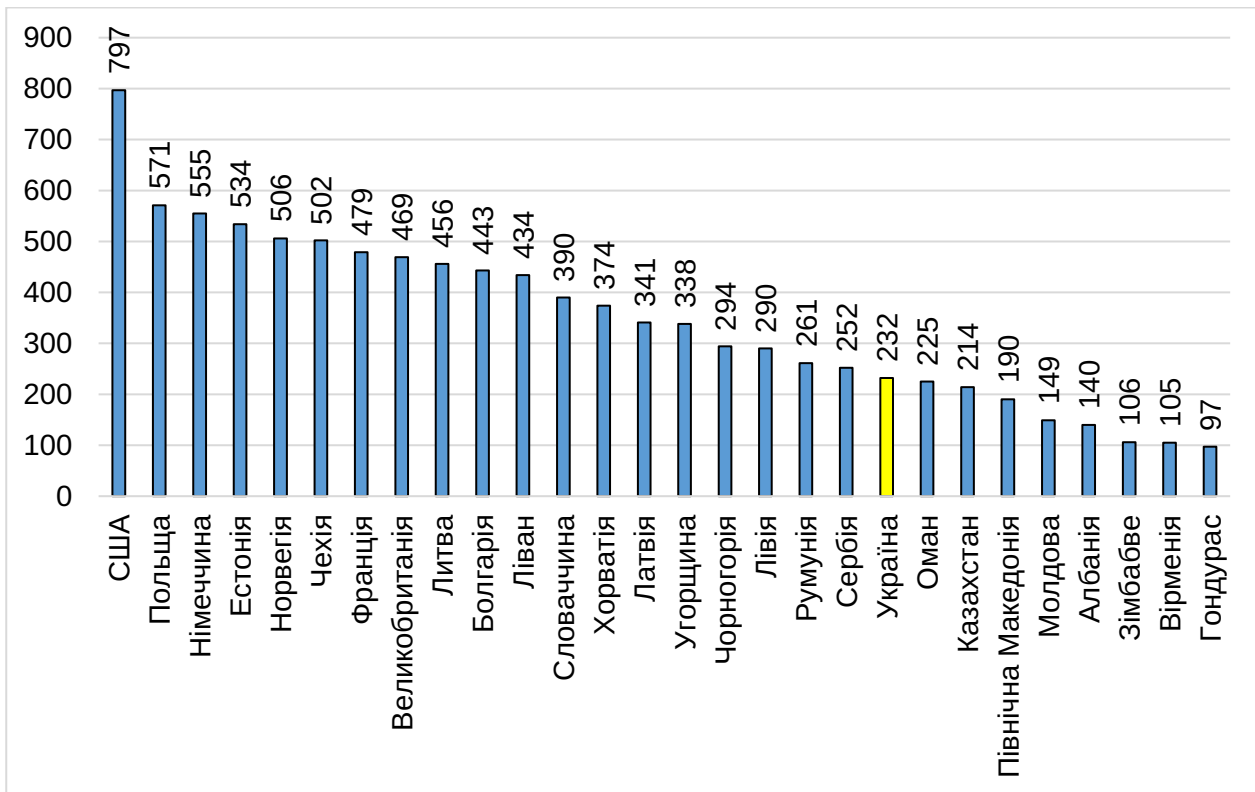

Рис. 4. Рівень автомобілізації в Україні у порівнянні із деякими країнами світу, одиниць/1000 осіб

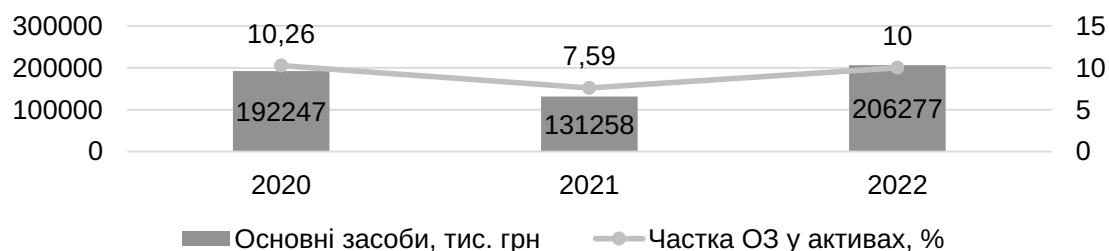
Джерело: [10]

структуру активів товариства (рис. 5). Найбільшу питому вагу останні три роки складають будівлі та споруди, при чому значення цієї категорії нестабільне в динаміці. Питома вага будівель і споруд в структурі основних засобів збільшувалася з року в рік (з 89,5% в 2020 році до 91,95% в 2022 році). Питома вага інших категорій (машини та обладнання, транспортні засоби, земельні ділянки, інші) в структурі основних засобів є менш значущими і зазнають незначних змін протягом аналізованого періоду.

Узагальнюючи, можна сказати, що ПрАТ «Єврокар» зазнає змін у вартості та структурі своїх ОЗ, а також впливу на баланс та загальну структуру активів. Такі зміни можуть бути пов'язані з різними факторами, такими

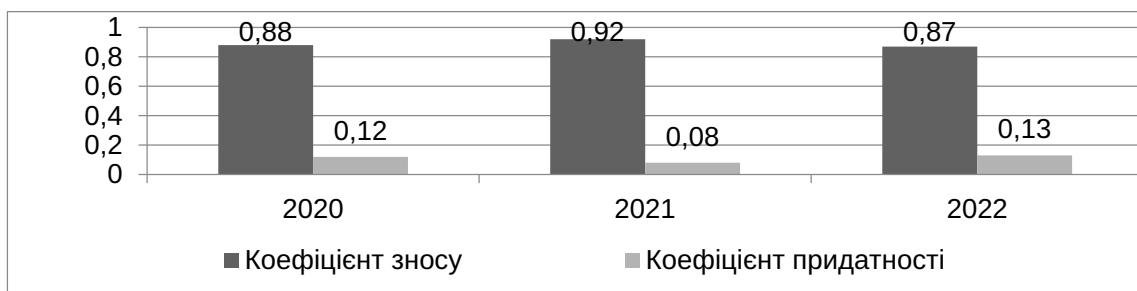
як інвестиції, придбання нових активів, знос і заміна старого обладнання. Розрахунок показників технічного стану та руху основних засобів дозволив зробити ряд висновків. З рис. 6 видно, що з кожним роком коефіцієнт зносу поступово збільшується, а коефіцієнт придатності – зменшується. Частка основних засобів придатних для використання становить менше 13%, що є негативним. Тому для попередження зношення ОЗ необхідним є їх оновлення, з метою уникнення проблем щодо зменшення обсягів виробництва та отримання прибутку.

Аналіз узагальнюючих показників використання ОЗ дає загальне уявлення про те, як ефективно використовуються ОЗ ПрАТ «Єврокар» протягом аналізованого періоду.

Рис. 5. Динаміка основних засобів ПрАТ «Єврокар» та зміни їх частки у активах за 2020–2022 рр.

Джерело: складено авторами за даними [11]

Рис. 6. Зміна коефіцієнта зносу та коефіцієнта придатності ПрАТ «Єврокар» за 2020–2022 рр.

Джерело: розраховано авторами за даними [11]

Фондовіддача має тенденцію до зменшення, що є негативним, оскільки чим більше значення даного показника, тим більш ефективно використовується капітал, який вкладений в активи підприємства (табл. 1). Одним із універсальних показників ефективності використання основних засобів є рентабельність ОЗ. Цей показник відображає рівень прибутковості використання ОЗ. За даними оцінки, було виявлено зростання рентабельності до 47,61% у 2022 році.

Ефективність використання основних засобів будь-якого підприємства характеризується, перш за все, зростанням обсягу виробництва продукції. У свою чергу, кількість виготовленої продукції залежить, з одного

боку, від часу продуктивної роботи машин і обладнання протягом доби, місяця або року, тобто від інтенсивності їхнього завантаження в часі, а з іншого – від ступеня інтенсивності використання знарядь праці в одиницю часу. Інтенсивне поліпшення використання основних засобів може здійснюватися шляхом підвищення ступеня завантаження обладнання в одиницю часу, а екстенсивне – може передбачати збільшення часу роботи діючого обладнання у календарному періоді та підвищену питому вагу діючого обладнання у складі всього обладнання, що є на підприємстві (рис. 8).

На ефективність відтворення та використання ОЗ впливають ряд факторів (рис. 9), а

Таблиця 1

Показники ефективності використання основних засобів ПрАТ «Єврокар» за 2020–2022 рр.

Показник	Роки			Абсолютне відхилення	
	2020	2021	2022	2021/20	2022/21
Фондовіддача	16,79	21,33	14,42	+4,54	-6,91
Фондомісткість	0,06	0,05	0,07	-0,01	0,02
Фондоозброєність	611,9	603,6	607,1	-8,3	+3,5

Джерело: розраховано авторами за даними [11]

також підприємство повинно мати чітку стратегію управління ОЗ, яка включатиме планування потреб у засобах, прогнозування їх життєвого циклу, розробку програм заміни, модернізації та розвитку.

Стратегія управління основними засобами включає в себе набір довгострокових планів і дій, спрямованих на ефективне використання та оптимізацію виробничих активів компанії. Основні етапи стратегічного управління основними засобами включають наступні кроки:

1. Перший етап передбачає детальний аналіз стану ОЗ підприємства, що включає оцінку стану активів, їх використання, технічні характеристики та продуктивність.

2. На другому етапі слід визначити стратегічні цілі, які пов'язані з управлінням ОЗ (поліпшення продуктивності, зниження витрат на експлуатацію, модернізацію обладнання, впровадження енергоефективних рішень тощо).

3. Третій етап передбачає розробку конкретної стратегії управління ОЗ, що може включати розробку планів заміни, модернізації, розширення або зведення нових об'єктів. Важливо враховувати фінансові можливості, технологічні тенденції та вимоги ринку при розробці стратегії.

4. Четвертий етап передбачає планування і впровадження конкретних заходів для реалізації стратегії управління основними засобами. Критичним фактором успіху є правильне планування, ресурси і контроль за виконанням стратегічних заходів.

5. Останній етап включає постійний моніторинг реалізації стратегії управління основними засобами та внесення необхідних коригувань. Слід проводити регулярну оцінку результатів, відстежувати відповідність досягнутих показників з поставленими цілями і, за необхідності, вносити зміни в стратегію. В даному контексті важливим стануть превентивні заходи спрямовані на запобігання можливим проблемам та націлені на забезпечення тривалої та ефективної роботи основних засобів, що допоможе знизити витрати на ремонт та заміну засобів, зберегти їхню вартість та забезпечити стабільну роботу підприємства [4, с. 43–44].

Загальна мета ефективного відтворення та використання основних засобів полягає в забезпеченні стабільної роботи виробництва, зниженні витрат, покращенні якості продукції та збільшенні конкурентоспроможності на ринку.

З початком повномасштабного вторгнення росії, завод «Єврокар» тимчасово припинив виробництво. Частина виробничих приміщень була перепрофільована на логістичний центр для задоволення потреб волонтерів і біженців. Однак завдяки підтримці компанії ŠKODA AUTO, вже в червні 2022 року виробництво автомобілів на заводі «Єврокар» було відновлено. Незважаючи на складну ситуацію, завод зберіг робочі місця та готовий використовувати свої виробничі потужності для постачання нових автомобілів ŠKODA в Україну. Станом на кінець 2022 року товарні запаси і майно ПрАТ «Єврокар» не зазнали фізичних пошкоджень внаслідок вторгнення російських військ [13].

Повномасштабне вторгнення росії в Україну внесло свої корективи у майбутню діяльність українських автомобілебудівних заводів (рис. 9).

Торгівля з росією, яка окупувала частину України, заборонена на державному рівні. Всі підприємства, які співпрацювали з російськими партнерами, змушені переглянути свою бізнес-модель. Протягом найближчого часу очікується низький попит на нові транспортні засоби, оскільки українці надають перевагу більш доступним вживаним автомобілям, зокрема комерційним. Зміна постачальницьких ланцюгів та дефіцит компонентів є проблемою, яка впливає на всі світові виробництва, і це також впливає на українську виробничу сферу. Для збільшення обсягів виробництва автомобілів необхідні запчастини, що є проблемою, яку частково можна вирішити шляхом локалізації виробництва всередині країни, проте не всі технології наразі можливо реалізувати в Україні. Євроінтеграція може мати значний на українську автомобільну промисловість. В перспективі це може перетворити Україну з країни, де в основному збирають невелику кількість автомобілів з іноземних запчастин, на країну з повноцінними виробничими потужностями та виробництвом автомобілів світових брендів [1]. В даному контексті привабливі перспективи має саме ПрАТ «Єврокар», перше – завдяки своєму територіальному розміщенню (близькість до кордону), друге – завдяки наявності зручної інфраструктури – траси державного значення у безпосередній близькості до підприємства та залізнична колія європейського типу.

Висновки. Ефективне управління основними засобами передбачає раціональне використання та оптимальне співвідношення між необхідними та наявними основними

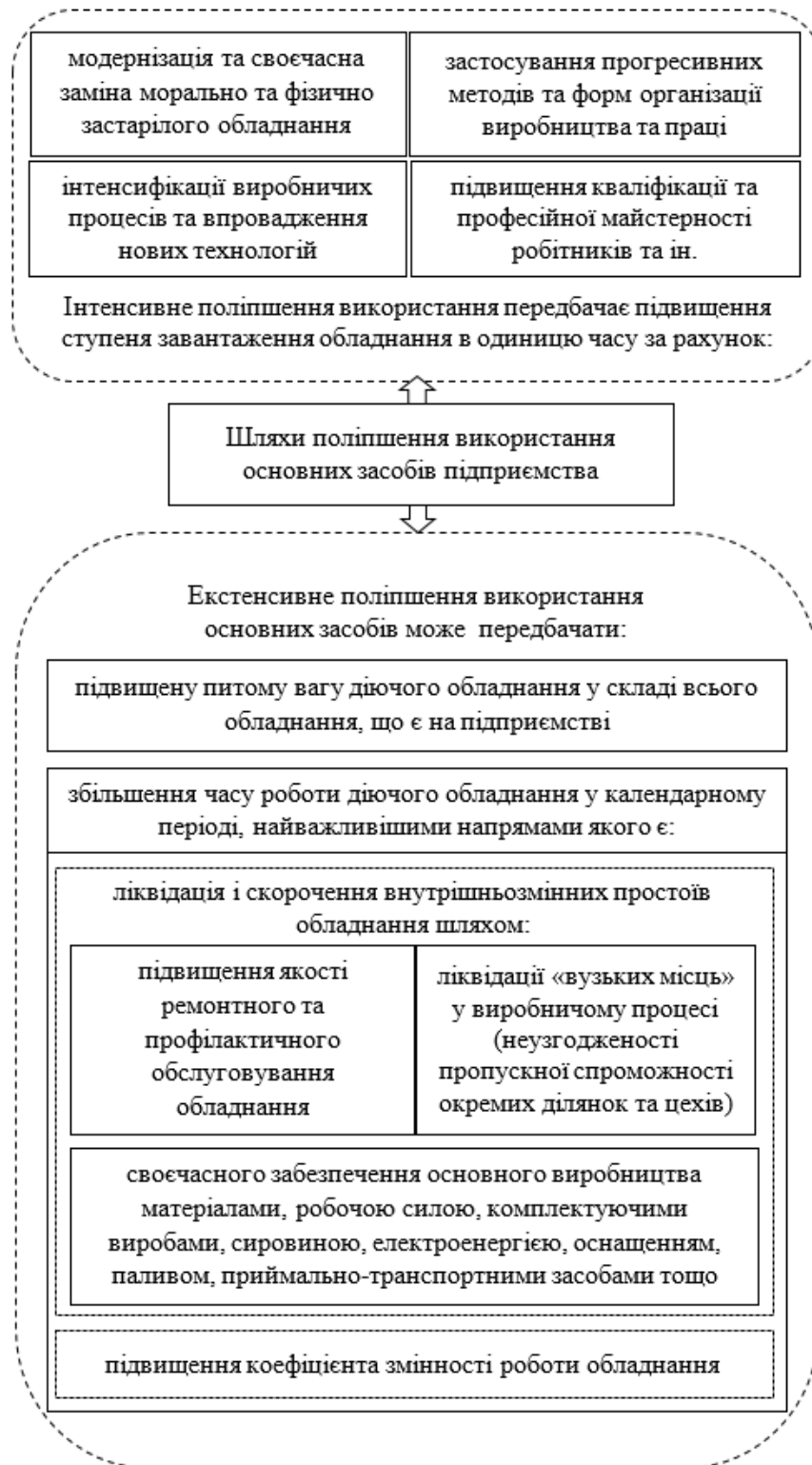

Рис. 7. Шляхи поліпшення використання основних засобів підприємства

Джерело: розроблено авторами

засобами. Підприємство повинно стратегічно планувати свої інвестиції в основні засоби, враховуючи поточні та майбутні потреби, а також здатність ефективно використовувати

ці активи для досягнення своїх цілей. Економічна ефективність відтворення та використання основних засобів підприємства оцінюється позитивною динамікою відносних

Рис. 8. Особливості формування стратегії управління основними засобами

Джерело: складено авторами за даними [2; 3; 5; 6]

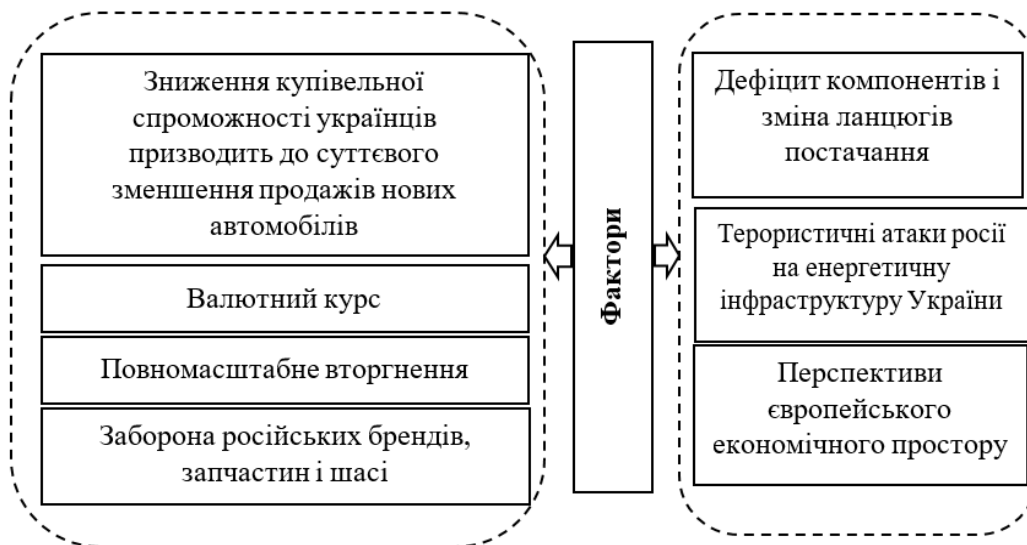

Рис. 9. Фактори, що визначають подальші перспективи українського автовиробництва

Джерело: розроблено авторами

величин, за допомогою яких характеризується результат виробничо-господарського використання основних засобів. Цей аналіз дозволяє обґрунтувати шляхи поліпшення використання основних засобів підприємства та напрями інтенсифікації їх відтворення. Ефективність відтворення та використання основних засобів є важливим аспектом успішної діяльності підприємства. Основні засоби, такі як облад-

нання, машини, транспортні засоби і будівлі, є важливими ресурсами, що допомагають забезпечити виробничий процес і досягнення стратегічних цілей. Загальна мета ефективного відтворення та використання основних засобів полягає в забезпеченні стабільної роботи виробництва, зниженні витрат, покращенні якості продукції та збільшенні конкурентоспроможності підприємства на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Аналітика: яке майбутнє українських автомобільних заводів. URL: <https://eauto.org.ua/news/113-analitika-yake-maybutnye-ukrajinskih-avtomobilnih-zavodiv>.
2. Ареф'єва О. В., Сафонік Н. П., Кривенко Є. А. Фактори інноваційного розвитку системи матеріально-технічного забезпечення підприємства в умовах неотехнологічного відновлення. *Modern Economics*. 2021. № 30(2021). С. 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02).
3. Вовк О. М., Долгополова Ю. А. Управління ефективністю інноваційного оновлення основних засобів авіапідприємств. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 6(17). С. 106–110. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-20>.
4. Залізнюк В. П., Сафонік Н. П., Кая А. С. Превентивне управління економічною безпекою в умовах ведення міжнародного бізнесу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2022. Випуск 41. С. 42–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-8>.
5. Касич А. О., Леуська С. М. Порівняльний аналіз визначення основних засобів за міжнародними та національними стандартами. *Економіка та суспільство*. 2018. Випуск 18. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/127.pdf.
6. Кухта К. О., Орошан Т. А. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 106–111.
7. Лютова Г. М., Атамась О. М. Класифікація основних засобів як важлива передумова їх обліку та аналізу. *Фінансовий простір*. 2018. № 3 (31). С. 147–154.
8. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби»: виданий Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 1 січня 2012 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Інституту дослідження авторинку. URL: <https://eauto.org.ua>.
11. Офіційний сайт ПрАТ «Єврокар». URL: <https://www.skoda-auto.ua/company/skoda-solomonovo>.
12. Павелко О. В., Романець О. В., Чабар Ю. О. Організація бухгалтерського обліку основних засобів підприємств та суб'єктів державного сектору: напрями удосконалення. *Вісник НУВГП. Серія «Економічні науки»*. 2021. Випуск 4(96). С. 245–267.
13. Про виклики воєнного часу для автовиробництва та перспективи у Закарпатті. URL: <https://fru.ua/media-center/blog/panov/volodimir-panov-pro-vikliki-voennogo-chasu-dlya-avtovirobnitstva-ta-perspektivi-u-zakarpatti>.
14. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.

REFERENCES:

1. Analytika: yake maibutnie ukrainskykh avtomobilnykh zavodiv [Analytics: what is the future of Ukrainian car factories]. Available at: <https://eauto.org.ua/news/113-analitika-yake-maybutnye-ukrajinskih-avtomobilnih-zavodiv>.
2. Aref'ieva, O. V., Safonik, N. P., & Kryvenko, Ye. A. (2021) Faktory innovatsiinoho rozvytku systemy materialno-tekhnichnoho zabezpechennia pidpriemstva v umovakh neotekhnolohichnoho vidnovlennia [Factors of innovative development of the enterprise's material and technical support system in conditions of neotechnological recovery]. *Modern Economics*, 30(2021), 13–20. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V30\(2021\)-02](https://doi.org/10.31521/modecon.V30(2021)-02).

3. Vovk, O. M., & Dolhopolova, Yu. A. (2019) Upravlinnia efektyvnistiu innovatsiinoho onovlennia osnovnykh zasobiv aviapidpriemstv [Management of the effectiveness of innovative renewal of the fixed assets of aviation enterprises]. *Pryazovsky Economic Bulletin*, 6(17), 106–110. DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2019-6-20>.
4. Zalizniuk, V. P., Safonik, N. P., & Kaia, A. S. (2022) Preventyvne upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu v umovakh vedennia mizhnarodnoho biznesu [Preventive management of economic security in the conditions of conducting international business]. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and the world economy*, 41, 42–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2022-41-8>.
5. Kasych, A. O., & Leuska, S. M. (2018) Porivnialnyi analiz vyznachennia osnovnykh zasobiv za mizhnarodnymy ta natsionalnymy standartamy [Comparative analysis of the definition of fixed assets according to international and national standards]. *Economy and society*, 18. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/127.pdf.
6. Kukhta, K. O., & Oroshan, T. A. (2020) Klasyfikatsiia osnovnykh zasobiv yak vazhlyva peredumova yikh obliku ta analizu [Classification of fixed assets as an important prerequisite for their accounting and analysis]. *Investments: practice and experience*, 21-22, 106–111.
7. Liutova, H. M., & Atamas, O. M. (2018) Klasyfikatsiia osnovnykh zasobiv yak vazhlyva peredumova yikh obliku ta analizu [Classification of fixed assets as an important prerequisite for their accounting and analysis]. *Financial space*, 3 (31), 147–154.
8. Mizhnarodnyi standart bukhhalterskoho obliku 16 «Osnovni zasoby» [International Accounting Standard 16 "Fixed Assets"]: issued by the International Accounting Standards Board as amended as of January 1, 2012. Available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text.
9. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official website of the State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua>.
10. Ofitsiinyi sait Instytutu doslidzhennia avtorynku [The official website of the Institute of Car Market Research]. Available at: <https://eauto.org.ua>.
11. Ofitsiinyi sait PrAT «Ievrokar» [Official website of PrJSC "Evrokar"]. Available at: <https://www.skoda-auto.ua/company/skoda-solomonovo>.
12. Pavelko, O. V., Romanets, O. V., Chabar, Yu. O. (2021) Orhanizatsiia bukhhalterskoho obliku osnovnykh zasobiv pidpriemstv ta sub'iektiv derzhavnoho sektoru: napriamy udoskonalennia [Organization of accounting of fixed assets of enterprises and public sector entities: areas of improvement]. *Bulletin of the NUVHP. Series "Economic Sciences"*, 4(96), 245–267.
13. Pro vyklyky voiennoho chasu dlia avtovyrobnytstva ta perspektyvy u Zakarpatti [About wartime challenges for car manufacturing and prospects in Transcarpathia]. Available at: <https://fru.ua/ua/media-center/blog/panov/volodimir-panov-pro-viklyki-voennogo-chasu-dlya-avtovirobnitstva-ta-perspektivi-u-zakarpatti>.
14. Pro zatverdzhennia Natsionalnoho polozhennia (standartu) bukhhalterskoho obliku 7 «Osnovni zasoby» [On the approval of the National Regulation (standard) of accounting 7 "Fixed Assets"]: order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 04/27/2000 No. 92. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>.